

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בתנ"ך, 2 יחידות לימוד,

מועד חורף 2013

שאלונים: 131, 001205 (תוכנית לימודים חדשה)

מוגשת על-ידי: גליה סמו, חוה צדוק, דנית בר-אור סבאג

פרק ראשון – קטעים שנלמדו

הנבחנים נדרשו לענות על ארבע שאלות: בכל אחת מהשאלות סעיף א' חובה, ועל שניים מהסעיפים ב'–ד'.

שאלה 1

סעיף א'

- (1) דוגמאות לדברי שבח המלמדים על הערכה חיובית כלפי חזקיהו: (על התלמיד לציין שלוש דוגמאות)
- "ויעש הישר בעיני ה' ככל אשר עשה דוד אביו" [פס' 3] – חזקיהו מתואר כמלך צדיק, ומשווה לדוד על דרך הדמיון – חזקיהו היה צדיק כמו דוד.
  - "בה' אלוהי ישראל בטח" [פס' 5] – חזקיהו מתואר כמי שבטח בה'.
  - "ואחריו לא היה כמוהו בכל מלכי יהודה ואשר היו לפניו" [פס' 5] – חזקיהו מתואר כמלך הצדיק ביותר מבין מלכי יהודה.
  - "וידבק בה' לא סר מאחריו וישמור מצותיו אשר צוה ה' את משה" [פס' 6] – חזקיהו מתואר כמלך צדיק, השומר את המצוות שציווה משה.
  - "והיה ה' עמו בכל אשר יצא ישכיל" [פס' 7] – הסופר מדגיש שה' תמך בחזקיהו, ולכן הצליח בכל מה שעשה.
  - יתקבל גם: "הוא הסיר את הבמות ושבר את המצבת וכרת את האשרה וכתת נחש הנחושת אשר עשה משה.." [פס' 4] – חזקיהו שמר מצוות ה': ריכז את פולחן ה' בירושלים, השמיד את העבודה הזרה וכתת את נחש הנחושת. וכן תתקבל כל תשובה נכונה אחרת.
- (2) בפסוק 4 מתואר כיתות נחש הנחושת על ידי חזקיהו. מדובר בפסל מנחושת, בצורת נחש, אותו בנה משה במדבר, במטרה להציל את העם ממכת הנחשים. ברבות הימים נתפס הנחש כאל מרפא, והחלו לסגוד לו (עבודה זרה). לכן בחר חזקיהו להשמיד את פסל נחש הנחושת, במטרה להפסיק את הפולחן האלילי שנקשר בו.

סעיף ב'

- (1) הסיבה לכך שחזקיהו העז למרוד באשור על פי פסוק 7 היא: הסופר המקראי מציין בפסוק 7 שה' היה עם חזקיהו בכל אשר עשה, ולאור זאת הצלחתו של חזקיהו באה לידי ביטוי בכל מעשיו. לאור זאת, ניתן להבין את הסיבה שבגללה העז חזקיהו למרוד באשור: הוא היה שאן/בטוח בעצמו שגם בפעולה זו ה' יסייע לו, והוא יצליח להשתחרר משעבוד אשור.
- (2) על פי דברי אמית, הסיכון שלקח חזקיהו כאשר מרד באשור, היה חורבן ממלכת יהודה או: אסון. הסיבה לכך היא: בימי חזקיהו אשור כבשה חלק ניכר מיהודה, החריבה ערים רבות, הגלתה את תושביהן, ואף הטילה מצור על ירושלים.
- דמותו של חזקיהו המצטיירת מדברי אמית שונה מדמותו בפסוקים 5-8 באופן הבא: בפסוקים 5-8 מתואר חזקיהו כמלך צדיק, העושה הישר בעיני ה', ומוכתר כגדול צדיקי מלכי יהודה. לעומת זאת, על פי אמית, מתואר חזקיהו כמלך הרפתקן מבחינה פוליטית – לוקח סיכונים: מסכן את ממלכתו, ומעמיד את יהודה בסכנה.

סעיף ג'

- (1) רבשקה מדבר על ריכוז פולחן ה' בירושלים שבצע חזקיהו.
- (2) העמדה של רבשקה אינה עולה בקנה אחד עם עמדתו של סופר מלכים כלפי ריכוז הפולחן: רבשקה תופס את ריכוז הפולחן כחטא של חזקיהו לה'. לפי תפיסתו, ככל שיש לאל יותר מזבחות, הוא מרוצה יותר. לאור זאת, טוען רבשקה, שה' לא יסייע לירושלים כנגד אשור, כיוון שחזקיהו חטא בריכוז הפולחן. לעומת זאת, הסופר של ספר מלכים תופס את ריכוז הפולחן בירושלים כמעשה צדיקות של המלך, ומשבח אותו על כך.

סעיף ד'

- (1) רבשקה היה בקיא בנעשה ביהודה בתחום המדיני ובתחום הצבאי.
- בתחום המדיני: רבשקה ידע על קשירת הקשר של יהודה עם מצרים, ועל ההסתמכות של יהודה במצרים שתגיע ותסייע להם מהבחינה הצבאית כנגד אשור: "עתה הנה בטחת לך על משענת הקנה הרצוף הזה על מצרים... [פס' 21]. יתקבל גם: פסוק 24 בתחום המדיני.
- בתחום הצבאי: רבשקה ידע שצבא יהודה אינו גדול, ולכן טען שגם אם אשור תספק ליהודה אלפיים סוסים, לא יהיו ליהודה מספיק חיילים שירכבו עליהם: "ועתה התערב נא את אדני את מלך אשור ואתנה לך אלפים סוסים אם תוכל לתת לך רכבים עליהם" [פס' 23].
- (2) השורש המנחה הוא: ב.ט.ח. רבשקה משתמש בנאומו בשורש זה, על מנת להעביר מסר לתושבי ירושלים: אין לתושבי העיר במי לבטוח, ולכן עליהם להיכנע לאשור.

שאלה 2

סעיף א'

- (1) על התלמיד לציין ארבעה מהפעלים הבאים [שים לב: מארבעה פסוקים שונים]
- "נחמו נחמו יאמר אלוהיכם" [פס' 1].
  - "דברו על לב ירושלים" [פס' 2] א: "וקראו אליה" [פס' 2].
  - "קול קורא" [פס' 3].
  - "פי ה' דיברי" [פס' 5].
  - "קול אמר קרא" [פס' 6] או: "מה אקרא" [פס' 6].
  - "הרימי בכח קולך" [פס' 9] או: "הרימי אל תיראיי" [פס' 9] א: "אמרי לערי יהודה" [פס' 9]
- (2) הקול מבשר לעם שעליהם להתנחם מייאושם, שכן ה' יגאל את עמו, ויחזיר אותם חזרה לארץ מהגלות: "כרעה עדרו ירעה בזרעו יקבץ טלאים ובחיקו ישא עלות ינהל" [פס' 11].
יתקבל כל ציטוט מתאים אחר.

סעיף ב'

- (1) הגלות היא עונש לעם מה' על חטאיו. לאור זאת, העם חושש שתקופת העונש עדיין לא הסתיימה, וכי ה' ימשיך להענישם ולהשאירם בגלות: "כי מלאה צבאה כי נרצה עונה כי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאתיה" [פס' 2].
- (2) העם חש ייאוש בהיותו בגלות, והוא חושש שאין באפשרותו לשוב בחזרה לארץ. הסיבה לכך היא: האדם הוא זמני ואפסי לעומת אלוהים, מעשיו חסרי משמעות, ואין ביכולתו לגאול את עצמו: "כל הבשר חציר וכל חסדו כציץ השדה" [פס' 6] או: "אכן חציר העם" [פס' 7].
א: העם חושש מהדרך חזרה לארץ, משום שהיא דרך ארוכה וקשה להליכה: "כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו..." [פס' 4]. וכן יתקבל כל ציטוט מתאים אחר.

סעיף ג'

- (1) מאפייני הרועה הם [על התלמיד לציין שניים מהמאפיינים הבאים]:
- הרועה רועה את הצאן, כלומר מספק לו מזון, מגן עליו ודואג לו: "כרעה עדרו ירעה"
  - הרועה אוסף את הצאן הצעיר והחלש ונושא אותו על ידיו: "בזרעו יקבץ טלאים ובחיקו ישא"
  - הרועה מדריך את הצאן ומנתב אותו לדרך הבטוחה: "עלות ינהל".
- (2) באמצעות דימוי ה' לרועה מועבר המסר, שה' יגאל את העם וישיב אותו בחזרה לארצו, תוך דאגה מסורה והגנה על העם בכלל, ועל החלשים בפרט.

סעיף ד'

- (1) לפי פסוק 4, השינוי שהתרחש בטבע הוא: הדרכים העקלקלות תתיישרנה, והמקומות הגבוהים יונמכו ויהפכו למישור. כתוצאה מכך תיווצר דרך ישרה ומישורית עבור הגולים השבים לארץ.
- (2) הדמיון בין הנאמר בישיעה מ, 4 לבראשית ל"ב, 28 הוא: 'העקב' – 'יעקב'; 'מישור' – 'ישראל'. לאור דמיון זה השינוי בהתנהגות העם הוא: העם לא יחטא ויהיה ישר.

שאלה 3

סעיף א'

דוגמאות לשאלות רטוריות (על התלמיד לציין שלוש):

- "איפה היית ביסדי ארץ?" (פסוק 4) – איפה היית כאשר בראתי את הארץ? האם היית בתקופה זו?
- "מי שם ממדיה כי תדע או מי נטה עליה קו?" (פסוק 5) – האם אתה יודע מי תכנן ומדד את גודלה של הארץ?
- "על מה אדניה הטבעו או מי ירה אבן פינתה?" (פסוק 6) האם אתה, איוב, יודע מי הניח את היסודות או את אבן הפינה (האבן הראשונה בבניית בנין) בבריאת העולם?
- "המימך ציווית בוקר ידעת שחר מקומו?" (פסוק 12) – האם אתה, איוב, ציווית אי פעם על הבוקר לעלות? האם אתה הודעת לשחר באיזה מקום עליו לזרוח?
- תתקבלנה דוגמאות נוספות מפסוקים 1-20, הכוללות ציטוט והסבר מתאים.

סעיף ב'

- (1) בבראשית תיאור בריאת הים נעשה בהרמוניה, ללא מאבק, ומתוך שליטה מוחלטת של אלוהים (דחייה של מיתוס הים): אלוהים אומר והדבר נעשה. "ויאמר אלוהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה ויהי כן" (בראשית א, 9).
- באיוב ל"ח יש רמז למאבק בין אלוהים לים (קבלת המיתוס): "ויסך בדלתיים ים" (פסוק 8) – אלוהים סגר, הגביל את הים בדלתיים; או: "ואשבור עליו חקי ואשים בריח ודלתיים" (פסוק 10) – אלוהים כלא את הים בתחום שהקציב לו מראש. או: "ואמר עד פה תבוא ולא תסיף ופא ישית בגאון גליך" (פסוק 11) – אלוהים כלא את הים בתחום שהקציב לו מראש.
- אן בבראשית סידור המים נעשה באמירה: "ויאמר אלוהים יקוו המים אשר מתחת לשמים אל מקום אחד ותראה היבשה" (פס' 9). לעומת זאת הבריאה באיוב היא בריאה פיסית: "... בגיחו מרחם יצא" (פס' 8).
- (2) הקטע בבראשית מדגיש את עליונות האל, כי אלוהים אינו צריך להאבק ולהילחם, הוא אומר והדבר מתבצע: "ויאמר אלוהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה ויהי כן" (בראשית א, 9).
- : אן

הקטע באיוב ל"ח מדגיש את עליונות האל, כי הוא מציג את אלוהים כבעל עוצמה אדירה, שיכול לנצח את הים ולכלוא אותו: "ואשבור עליו חקי ואשים בריח ודלתיים" (פסוק 10); או: "ואמר עד פה תבוא ולא תסיף ופא ישית בגאון גליך" (פסוק 11).

סעיף ג'

(1) על פי איוב ל"ח 26, האדם אינו הדבר הכי חשוב בבריאה. אלוהים דואג לעולם כולו, גם לאזורים שבהם אין כלל בני אדם. גם באזורים אלה אלוהים דואג להמטיר גשם: "להמטיר על ארץ לא איש, מדבר לא אדם בו".
על פי בראשית א, 28, לאדם יש מעמד עליון בבריאה, הוא נזר הבריאה וכל העולם תחת שלטונו: "פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשוה ורדו בדגת הים ובעוף השמים..."

אנ:

על פי בראשית א, 28, האדם מקבל רשות למלא את כל הארץ (העולם), הוא הבריאה החזקה ביותר. לפי איוב ל"ח, האדם אינו מסוגל להגיע לכל מקום או לחיות בכל מקום, למשל במדבר הוא אינו מסוגל לחיות. כלומר הוא אינו בריאה עליונה או חזקה כפי שמתואר בבראשית א.
(2) לפי פסוק 26 האדם הינו חלש ומוגבל יחסית, ולכן אינו יכול להבין את דרכי אלוהים בבריאה. או: לאדם אין יכולת להבין את נקודת המבט הכוללת של אלוהים, כיוון שאלוהים רואה גם מקומות ודברים שהאדם אינו רואה, אלוהים מסתכל גם על מקומות שאדם אינו מגיע אליהם.

סעיף ד'

איוב אומר: "לשמע אוזן שמעתיך ועתה עיני ראתך" (פסוק 5) – עד עתה לא הבנתי את עוצמתך וגדולתך ולכן התיימרתי להבין כיצד אתה פועל בעולם. עתה, כשזכיתי ממך להתגלות, אני חש את גודל, החוויה הדתית ומבין שאיני יכול להבין את אלוהים באופן שכלי.

שאלה 4

סעיף א'

(1) דוגמאות להלל לה' (יש לציין שלוש דוגמאות):

- ה' אלהי גדלת מאד, הוד והדר לבשת" (פס' 1) – לאלוהים יש גדולה, פאר והדר, הצמודים אליו כמו בגד שאדם לובש.
- "עוטה אור כשלמה, נוטה שמים כיריעה" (פס' 2) – הדרו של אלוהים כה גדול, עד שהוא נדמה כעטוי אור כמו אדם שעוטה (לובש) שמלה; עוצמתו של אלוהים כה גדולה, עד שהוא מתח את השמיים בעולם כמו שאדם נוטה יריעה.
- "השם עבים רכובו, המהלך על כנפי רוח" – שבחים לעוצמתו של אלוהים: הוא רותם לשירותו את העננים, רוכב עליהם, הולך על הרוחות.
- "ייסד ארץ על מכונה, בל תמוט עולם ועד" (פסוק 5): אלוהים ברא את הארץ כשהיא יציבה מאוד, נשענת על יסודות יציבים, ולעולם לא תתמוטט.

- תתקבלנה דוגמאות נוספות מפס' 1-23, הכוללות ציטוט והסבר.
- (2) המילים הפותחות את המזמור: "ברכי נפשי את ה'". המשורר מבקש לברך, לשבח ולהלל את ה'. מכאן שמצב רוחו הוא טוב, הוא שמח במעשה הבריאה ורוצה להלל את אלוהים על מעשהו.

סעיף ב'

- דוגמאות לתכליתיות מפס' 10-23 (יש לציין שלוש):
- פס' 10-11: "המשלח מעיינים בנחלים בין הרים יהלכון; ישקו כל חייתו שדי" – אלוהים ברא את המים והמים משקים את חיות השדה.
- פס' 10, 13: "המשלח מעיינים בנחלים..מפרי מעשיך תשבע ארץ": אלוהים ברא את המים והמים משקים את הארץ.
- פס' 10, 14: "המשלח מעיינים בנחלים..מצמיח חציר לבהמה ועשב לעבודת האדם" – אלוהים ברא את המים והם מצמיחים את העשב עבור הבהמה ועבור האדם.
- פס' 12, 16-17: "ישבעו עצי ה', ארזי לבנון אשר נטע...עליהם עוף השמים ישכון מבין עפאים יתנו קול" – המים משקים את העצים, העצים גדלים ומשמישים משכן לעופות.
- תתקבלנה דוגמאות נוספות מפסוקים 10-23, הכוללות ציטוט והסבר.

סעיף ג'

בבראשית ג עבודת האדמה נתפסת כעונש על חטא גן עדן וכמטלה קשה מנשוא: "כי שמעת לקול אשתך...ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה...וקוץ ודרדר תצמיח לך" (בראשית ג, 17-18); לעומת זאת בתהילים ק"ד עבודת האדמה היא דבר חיובי ומבורך, היא נותנת מזון לאדם וגורמת לו שמחה רבה: "...עשב לעבודת האדם להוציא לחם מן הארץ; ויין ישמח לבב אנוש..." (תהילים ק"ד, 14-15).

סעיף ד'

על פי דברי ברוריה, אדם צריך לבקש רחמים לפני אלוהים על החוטאים, לבקש שיפסיקו לחטוא ויחזרו בתשובה. בעקבות פעולתו זו של האדם, אלוהים יגרום לרשעים לחזור בתשובה ואז לא יהיו עוד חוטאים ורשעים בארץ ולא יבוצעו עוד חטאים. העולם יהיה עולם מושלם, נטול רע.

שאלה 5

סעיף א'

- (1) הכינוי של עשו בפסוק 5 הוא: "בנו"; הכינוי של יעקב בפסוק 6 הוא: "בנה". כינויים אלה מבטאים את היחס של כל הורה לבנו האהוב באופן הבא: יצחק אוהב ודואג לעשו – הוא בנו האהוב. רבקה אוהבת את יעקב, ודואגת לו: הוא בנה האהוב אָנֹּךְ: הכינוי "בן" בתנ"ך מסמל קרבה ואהבה. השימוש בכינוי זה בהקשר של יצחק כלפי עשו, ורבקה כלפי יעקב, מדגיש את אהבתו של כל הורה לילד אחד בלבד מבין השניים.

(2) דוגמה להעדפת עשיו על ידי יצחק: (על התלמיד להציג אחת):

- "... והביאה לי ואכלה בעבור תברכך נפשי בטרם אמות" [פס' 5] – יצחק מעוניין לברך את עשו לפני מותו, ולא את יעקב, ומכאן שיצחק מעדיף את עשו.
- " ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירוש" [פס' 28] – יצחק רצה לברך את עשיו בברכה כלכלית, ולפיכך ניכר כי הוא העדיף אותו על פני יעקב.
- "יעבדוך עמים וישתחו לך לאמים הוה גביר לאחיד וישתחו לך בני אמך..." [פס' 29] – יצחק רצה לברך את עשו בברכת שלטון ועליונות שלו על עמים אחרים ועל אחיו, יעקב, וצאצאיו. מכאן שיצחק העדיף את עשו על פני יעקב.

דוגמה להעדפת יעקב על ידי רבקה: (על התלמיד להציג אחת):

- "לך אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים... והבאת לאביך ואכל בעבר אשר יברכך לפני מותו" [פס' 9-10] – רבקה מצהירה כי היא מעוניינת שיעקב יקבל את הברכה מיצחק. מכאן שהיא מעדיפה את יעקב על פני עשו.
- "ותאמר לו אמו עלי קללתך בני" – רבקה מבטיחה ליעקב שאם תתגלה התרמית, ויצחק יקלל את יעקב על כך שרימה אותו – קללת יצחק את יעקב תעבור אליה (אל רבקה). מכאן, שרבקה מעדיפה את יעקב.
- "ותעש אמו מטעמים כאשר אהב אביו" [פס' 14] – רבקה מבשלת מטעמים על מנת שיעקב יגיש אותם ליצחק, ובתמורה יבורך על ידו. מכאן שהיא פועלת להשגת ברכת יצחק בעבור יעקב, ולפיכך ניכר כי היא מעדיפה אותו.
- "ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול החמדת .. ותלבש את יעקב בנה הקטן" [פס' 15] – רבקה דואגת להלביש את יעקב בבגדי עשו, על מנת שיצחק יחשוב שהוא עשו ויברכו. מכאן שרבקה מעדיפה את יעקב, כיוון שהיא פועלת לטובתו, על מנת שיזכה בברכת יצחק.
- וכן תתקבל תשובה שתסתמך על פסוקים 16-17: שימת עורות גדיי העיזים על ידיו וחלקת צווארו של יעקב, על מנת שיצחק יחשוב שמדובר בעשו, ויברך אותו; או: רבקה נותנת ליעקב מטעמים על מנת שיתנם ליצחק בתמורה לברכה.

סעיף ב'

שלושה חושים עליהם הסתמך יצחק על מנת לזהות את העומד לפניו:

- חוש השמיעה: יצחק מנסה לברר באמצעות שאילת שאלות מי הוא העומד לפניו. יעקב עונה ליצחק שהוא עשו בנו הבכור, ומטעה את אביו.
- חוש המישוש: יצחק מבקש לגעת בבן העומד לפניו. יצחק נוגע בידיו של יעקב, המכוסות בעורות גדיי עזים, אותם שמה רבקה על ידיו. לכן יצחק מוטעה, וסבור שעשו הוא העומד לפניו.

- חוש הריח: יצחק מבקש להריח את הבן העומד מולו. יעקב לבוש בבגדי עשו, שכן רבקה הלבשה אותו בבגדי אחיו הבכור. לכן יצחק מוטעה, וסבור שעשו הוא העומד מולו.

סעיף ג'

דברי רשב"ם תואמים יותר את הסיפור בפרק כ"ז. הסיבה לכך היא: בפרק זה מתואר עשו כצייד, המתבקש לצוד בעבור יצחק ולבשל לו מטעמים. לאור זאת, פירוש רשב"ם, המאזכר את מקצועו של עשו, מתאים יותר. אן: דברי רמב"ן תואמים יותר את הסיפור בפרק כ"ז. הסיבה לכך היא: בברכת יצחק לעשו הוא מאזכר את העובדה שבשלב מסוים ימרוד זרע עשו בזרע יעקב, ששעבד אותו, ויצליח לפרוק את עולו מעל צווארו. לאור זאת, פירוש רמב"ן, הטוען כי עשו ינצח במלחמות, מתאים יותר לפרק כ"ז.

סעיף ד'

(1) הביקורת המרומזת על יעקב כלפי אביו באמצעות סיפור לבן היא: יעקב רימה את אביו יצחק, ניצל את עיוורונו, וטען שהוא עשו, בנו הבכור, על מנת לזכות בברכת יצחק. באופן דומה, מרמה לבן את יעקב, ובחסות החשיכה משיא אותו ללאה, בתו הבכורה, במקום לרחל, בתו הצעירה שהובטחה ליעקב: "ויהי בערב ויקח את לאה בתו ויבא אתה אליו ויבא אליה" [פס' 23] אן: כאשר יעקב בא בטענות ללבן, טוען לבן כי אין זה נהוג להשיא את הבת הצעירה לפני הבכורה: "ויאמר לבן לא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה" [פס' 26].

(2) דוגמה לביקורת כלפי יעקב (על התלמיד לציין אחת):

- "אולי ימשני אבי והייתי בעיניו כמתעתע והבאתי עלי קללה ולא ברכה" [פס' 12] – יעקב בעצמו טוען כי הוא עומד לרמות את אביו, וחושש שהדבר יתגלה. חששו נובע מעצם חשיפת התרמית, ולא מהעובדה שהוא עתיד לרמות את אביו ואחיו, ועל כך מבקר אותו הסופר.
- "ויאמר יעקב אל אביו אנכי עשו בכרך" [פס' 19] – יעקב משקר במצח נחושה לאביו. הסופר מדגיש שיעקב עונה וטוען כי הוא עשו, ועל ידי כך מעביר על יעקב ביקורת מרומזת.
- "כי הקרה ה' אלהיך לפני" [פס' 20] – יעקב עושה שימוש בה', על מנת להסביר כיצד הצליח לצאת, לצוד, לבשל והכין את הארוחה לאביו. השימוש בשם ה' מעביר עליו ביקורת, שכן הוא משקר לאביו במצח נחושה.
- "ויאמר האתה זה בני עשו ויאמר אני" [פס' 24] – גם לאחר שיצחק שואל בשנית, האם הבן העומד מולו הוא עשו, ממשיך יעקב לשקר לאביו במצח נחושה, והסופר מעביר על כך ביקורת, באמצעות ציון השאלה בשנית.
- וכן יתקבלו תשובות נוספות מנומקות.

פרק שני – קטע שלא נלמד

הנבחנים נדרשו לענות על שלוש שאלות: שאלה 6 (חובה), ועל שתיים מהשאלות 7-9.

שאלה 6

על התלמיד לציין שתיים מהדוגמאות הבאות:

- "ויאמר ה' יהודה יעלה הנה נתתי את הארץ בידו" [פס' 2] – ה' בוחר בשבט יהודה כמי שייצא ראשון לכבוש את הארץ, ומבטיח לו ניצחון.
- "ויאמר יהודה לשמעון אחיו עלה אתי בגרלי ונלחמה בכנעני..." [פס' 3] – שבט יהודה יוזם את צירוף שבט שמעון ליציאה למלחמה בכנענים.
- "וילחמו בני יהודה בירושלם וילכדו אותה ויכוה לפיה חרב ואת העיר שלחו באש" [פס' 8] – שבט יהודה הוא זה שכובש את העיר ירושלים ומשמיד את תושביה.
- "וילך יהודה אל הכנעני היושב בחברון... ויכו את ששי ואת אחימן ואת תלמי" [פס' 10] – שבט יהודה כובש את העיר חברון.
- תתקבלנה דוגמאות נוספות [כגון פסוקים: 9, 17].

שאלה 7

סעיף א'

"ויאמר אדני בזק שבעים מלכים בהנות ידיהם ורגליהם מקצצים היו מלקטים תחת שלחני" [פס' 7] – אדני בזק קצץ את בהונות הידיים והרגליים של שבעים מלכים.

סעיף ב'

לפני מותו אמר אדני בזק: "כאשר עשיתי כן שלם לי אלהים" [פס' 7]. כלומר הוא מודה שהאכזריות הרבה בה נהגו כלפיו [קיצוץ בהונות רגליו וידיו], הוא עונש על אכזריותו שלו.

שאלה 8

סעיף א'

עכסה ניתנה לעתניאל לאישה, משום שכבש את קרית ספר.

סעיף ב'

עכסה לא הייתה מרוצה מהשטח שניתן לה, משום שהוא היה בנגב, שטח מדברי וצחיח, ואילו היא רצתה שטח בו יש שפע של מים.

שאלה 9

בפסוק 8 נאמר ששבט יהודה כבש את ירושלים, ואילו בפסוק 21 מדובר בשבט בנימין. א: בפסוק 8 נאמר ששבט יהודה כבש את ירושלים, השמיד את תושביה ושרף את העיר, ואילו בפסוק 21 נאמר שתושבי ירושלים היבוסים לא הושמדו, והם עדיין יושבים בה
א: בפסוק 8 נאמר שירושלים נכבשה ואילו בפסוק 21 אין תיאור של כיבוש העיר